

MARGINALISEREDE PÅ ARBEJDSMARKEDET

4. marts 2023

Rekordhøj beskæftigelse er drevet af seniorer og indvandrere

ANALYSE

Udarbejdet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Anton Lykketoft
Stud.polit.

I snart ti år har der været fremgang på arbejdsmarkedet, og beskæftigelsen er i dag på det højeste niveau nogensinde. Stigningen skyldes i overvejende grad, at færre ældre forlader arbejdsmarkedet, og flere indvandrere kommer i job. Det økonomiske opsving har skabt højere efterspørgsel på arbejdskraft og dermed en gunstigere situation på arbejdsmarkedet for de to grupper. For f.eks. er seniorernes fremgang på arbejdsmarkedet steget mere, end hvad der kan forklares med reformer.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- 45 pct. af beskæftigelsesfremgangen fra 2013 til 2021 er sket blandt indvandrere, mens efterkommere står for 13 pct. og personer med dansk oprindelse for 42 pct. Det skyldes især, at flere indvandrere er kommet ind på arbejdsmarkedet som følge af gode konjunkturer.
- Knap 38 pct. af fremgangen er sket blandt personer over 60 år. Det skyldes især, at flere bliver længere på arbejdsmarkedet, bl.a. som følge af gode konjunkturer og øget tilbagetrækningsalder.
- En dekomponering af beskæftigelsesstigningen viser, at 35 pct. af fremgangen fra 2013-2021 skyldes, at færre seniorer forlader arbejdsmarkedet, mens 11 pct. af fremgangen kan tilskrives, at flere indvandrere er kommet ind på arbejdsmarkedet.
- Årsagen til at flere indvandrere er kommet i job skal i høj grad findes i, at det økonomiske opsving skaber højere efterspørgsel og dermed en gunstig situation på arbejdsmarkedet.

Færre lønmodtagere har forladt arbejdsmarkedet de senere år, og flere er kommet ind

I dag er beskæftigelsen rekordhøj, og i løbet af de seneste knap 10 år er der kommet ca. 430.000 flere lønmodtagere i Danmark. Det svarer til en stigning på 17 pct. I denne analyse undersøges det, hvilke grupper på arbejdsmarkedet der særligt har drevet fremgangen fra 2013-2021.

Figur 1 viser fremgangen fordelt på herkomst og alder. Fremgangen er især sket blandt danskere over 60 år og blandt indvandrere og efterkommere. Særligt bemærkelsesværdigt er det, at den samlede beskæftigelse for danskere mellem 25 og 59 år er omtrent på samme niveau som i 2013, hvilket primært kan tilskrives demografisk modvind. Antallet af 25-59-årige personer med dansk oprindelse i befolkningen er nemlig faldet knap 3 pct. i samme periode.

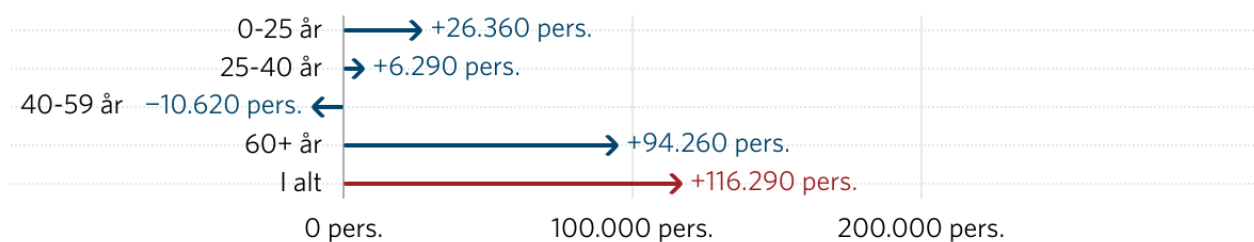
Når der alligevel er kommet flere lønmodtagere med dansk oprindelse, skyldes det især, at beskæftigelsen er steget kraftigt blandt de +60-årige. Denne stigning skyldes bl.a., at tilbagetrækningsalderen er forhøjet gennem perioden, men faktisk er seniorernes fremgang på arbejdsmarkedet steget mere, end hvad der kan forklares med reformer. Det viste de økonomiske

vismænd i 2021.¹ Det betyder, at de gode konjunkturer på arbejdsmarkedet også er kommet seniorerne til gode.

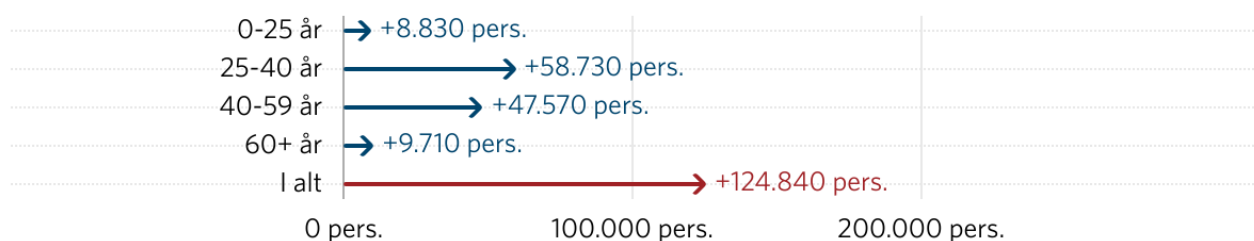
Knap 100.000 flere danskere over 60 år og 125.000 flere indvandrere i arbejde

Figuren viser ændringen i lønmodtagerbeskæftigelse fra 2013 til 2021, opgjort i 2. kvartal, fordelt på herkomst og alder. F.eks. er der kommet 94.260 flere personer med dansk herkomst over 60 år i arbejde fra 2013 til 2021.

Dansk herkomst

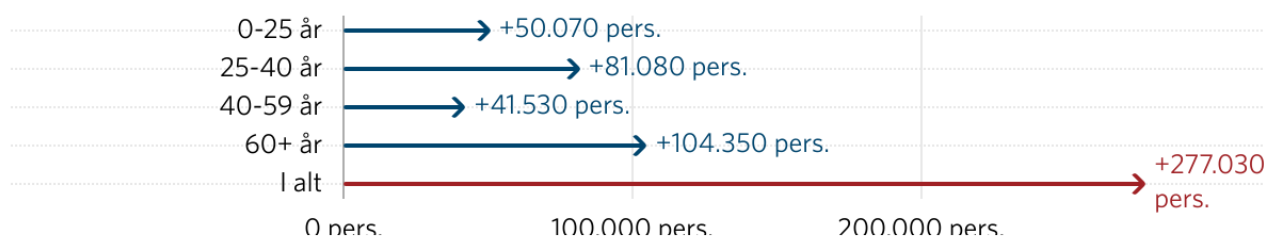
Indvandrere

Efterkommere

Alle

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Indvandrere har drevet næsten halvdelen af beskæftigelsesfremgangen

Der er stor forskel på, hvor meget af den samlede beskæftigelsesfremgang forskellige herkomstgrupper har stået for, når man tager størrelsen på grupper i betragtning.

Figur 2 viser, at personer med dansk oprindelse – som ellers udgør den klart største gruppe på arbejdsmarkedet – har stået for blot 42 pct. af fremgangen. Indvandrere har med 45 pct. stået for den største andel af beskæftigelsesfremgangen. Dertil kommer, at efterkommere har stået for 13 pct. af beskæftigelsesfremgangen.

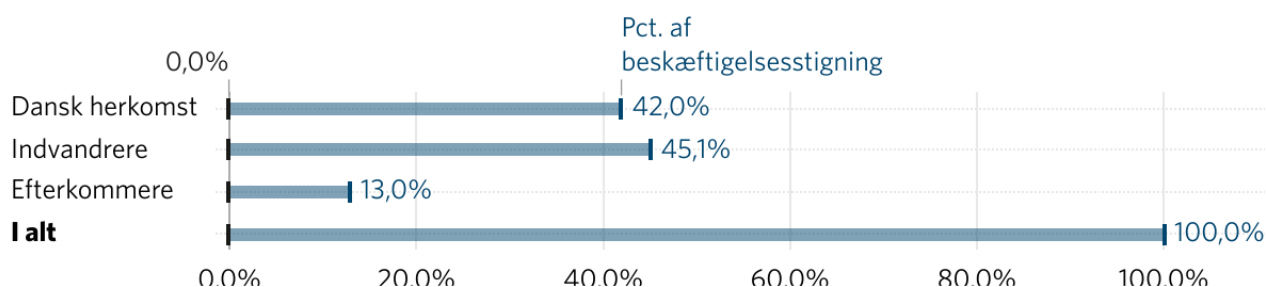
Tages der højde for gruppernes størrelse, er indvandreres beskæftigelsesfremgang særligt bemærkelsesværdig, da indvandrere i 2013 udgjorde blot 8 pct. af beskæftigelsen og i 2021 ca. 11 pct. Efterkommernes beskæftigelsesfremgang har også været langt større, end hvad der kunne forventes ud fra gruppens størrelse. En del af dette skyldes demografi, dvs. at der er kommet flere efterkommere i den arbejdsdygtige alder, men fremgangen skyldes også, at efterkommere har brugt de gode konjunkturer til at styrke arbejdsmarkedstilknytningen.

FIGUR 2

Indvandrere står for større andel af stigning i beskæftigelse end personer med dansk herkomst

Figuren viser stigningen i beskæftigelsen på 277.000 personer i perioden fra 2. kvartal 2013 til 2. kvartal 2021 fordelt på herkomstgrupper andel af den samlede stigning.

Herkomst

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Flere er kommet i job, og flere er blevet længere på arbejdsmarkedet

Når beskæftigelsen vokser, kan det enten skyldes, at flere kommer i arbejde, eller at færre forlader beskæftigelse. Både i lav- og højkonjunktur vil der være nogle, der træder ind på arbejdsmarkedet, og andre, der forlader det. Når vi taler om at forlade arbejdsmarkedet, forbindes det ofte med at forlade arbejdsmarkedet for at trække sig permanent tilbage, men faktisk er der stor udskiftning i lønmodtagerne på arbejdsmarkedet. Det skal forstås på den måde, at der ofte er personer, der træder ind og ud af beskæftigelse, f.eks. fordi de bliver ledige, kommer på sygedagpenge eller forlader Danmark.

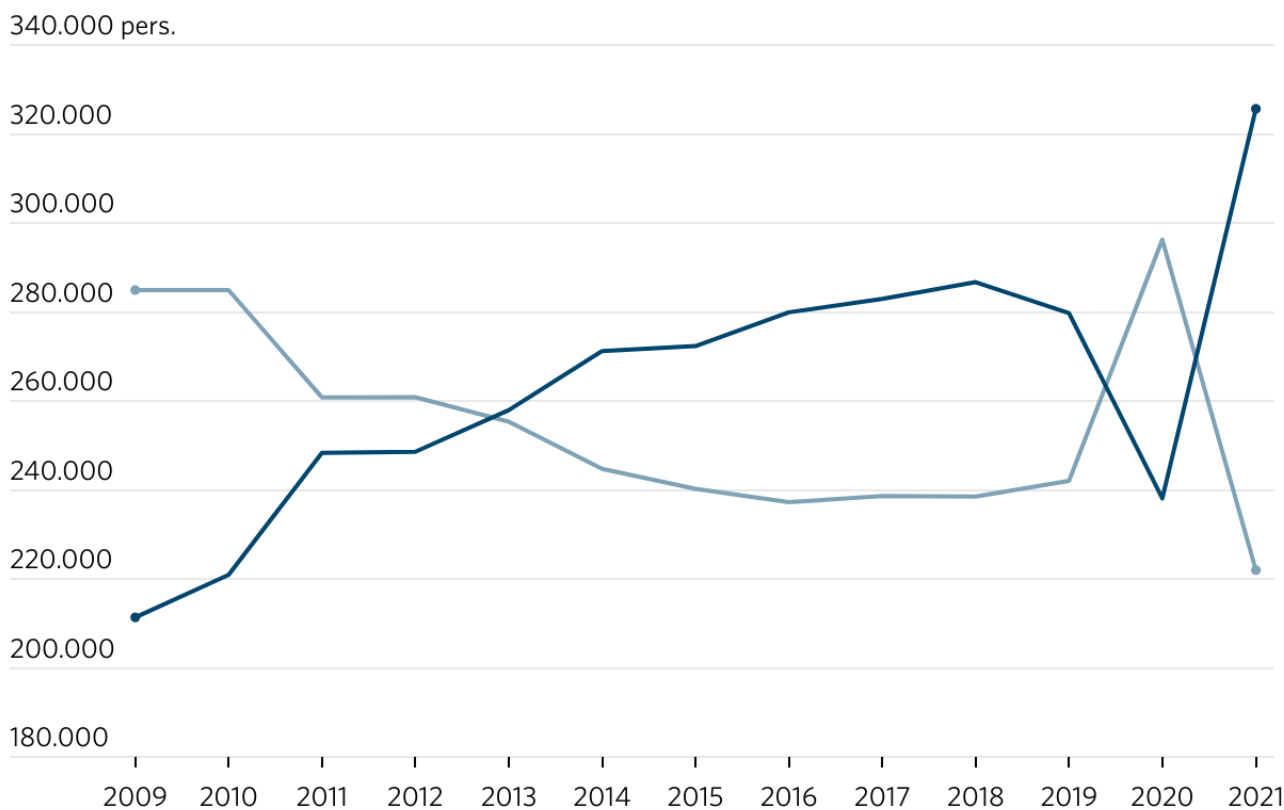
Figur 3 viser, at begge dele har været tilfældet siden 2013. Fra 2013 til 2014 steg antallet af nye personer i beskæftigelse, mens antallet af personer, der forlod beskæftigelse faldt. Denne tendens ses frem til 2020, hvor coronakrisen medførte faldende beskæftigelse. I 2021 ses det, at arbejdsmarkedet igen var på opadgående kurs med flere nye i beskæftigelse og færre, der stoppede. Dette skal dog ses i forhold til 2020, hvor arbejdsmarkedet var meget påvirket af coronakrisen, og antallet af nye personer i beskæftigelse skal derfor betragtes med det forbehold, at det var fra et lavt udgangspunkt i 2020.

FIGUR 3

Positiv nettotilgang til beskæftigelse siden 2013

Figuren viser tilgang og afgang fra beskæftigelse siden 2008. Beskæftigelsen er målt pr. 2. kvartal i året.

— Nye i beskæftigelse — Forladt beskæftigelse

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

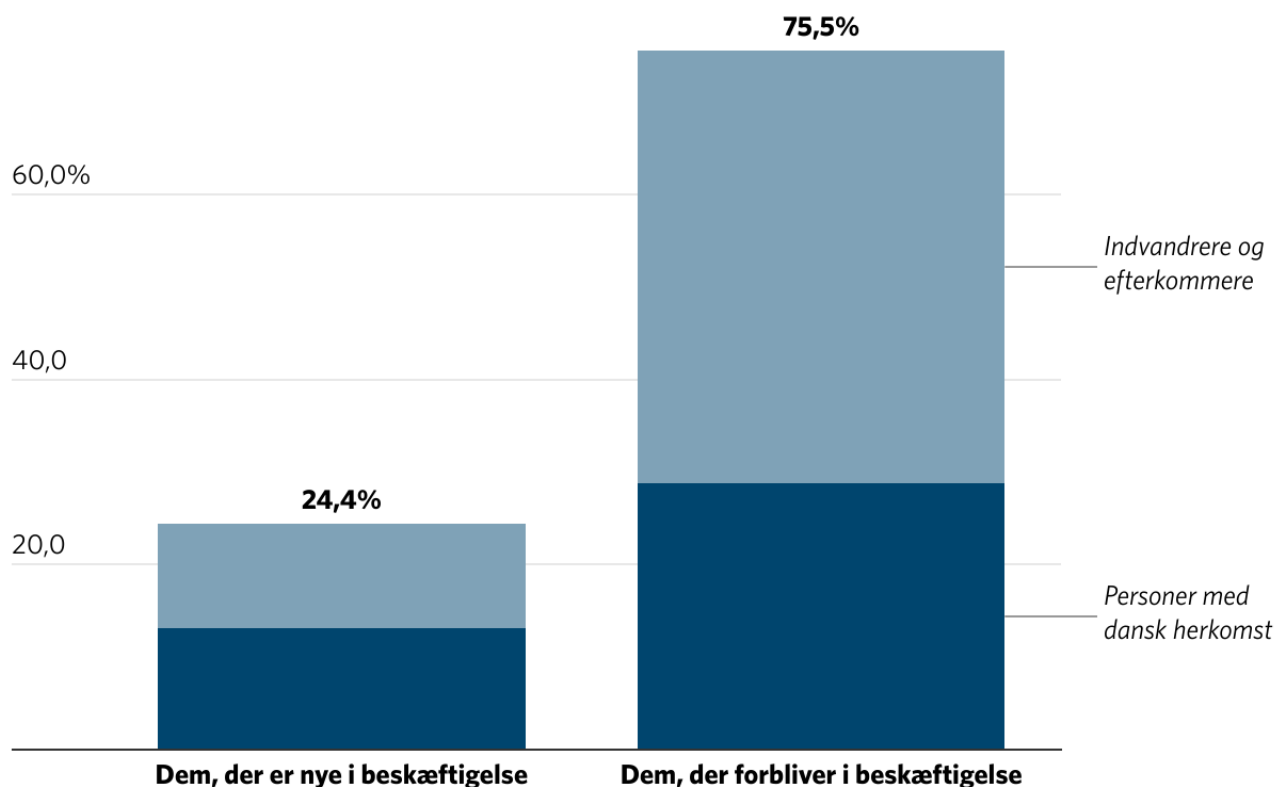
I det følgende har vi undersøgt beskæftigelsesstigningen for de tre herkomstgrupper fordelt på, om det kan forklares ved, at der er kommet nye personer på arbejdsmarkedet, eller ved at der er flere, som bliver længere i beskæftigelse.

Figur 4 viser, at 75,5 pct. af den samlede beskæftigelsesfremgangen skyldes, at flere er blevet længere i beskæftigelse, mens knap 24,4 pct. skyldes, at flere nye er trådt ind på arbejdsmarkedet. Blandt indvandrere og efterkommere skyldes beskæftigelsesfremgangen begge dele. 46,7 pct. af den samlede beskæftigelsesfremgang skyldes, at flere indvandrere og efterkommere, fastholdes på arbejdsmarkedet år efter år, mens ca. 11,3 pct. af beskæftigelsesfremgangen kan tilskrives en stigning i antallet af indvandrere og efterkommere, der er nye i beskæftigelse.

FIGUR 4

Indvandrere og efterkommere, der forbliver i beskæftigelse, udgør knap halvdelen af den samlede beskæftigelsesstigning

Figuren viser stigningen i beskæftigelsen på 277.000 personer i perioden fra 2. kvartal 2013 til 2. kvartal 2021 fordelt på undergrupperns andel af den samlede stigning.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Seniorernes beskæftigelse brager frem

Figur 5 viser, at seniorer over 60 år har stået for knap 38 pct. af beskæftigelsesfremgangen. Det er langt udoover, hvad man kunne forvente ud fra gruppens størrelse. I 2013 udgjorde +60-årige lønmodtagere ca. en tiendedel af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse. Seniorernes fremgang på arbejdsmarkedet er sket i samme periode, som tilbagetrækningsalderen er forhøjet. Det er derfor nærliggende at tolke fremgangen som en reformeffekt, men de økonomiske vismænd har tidligere vist, at beskæftigelsen blandt seniorer er steget mere end, hvad der kan forklares af tilbagetrækningsreformen. Bilagsfigur 1, som opgør aldersfordelte årlige vækstbidrag, viser da også, at beskæftigelsen blandt +60-årige allerede steg i

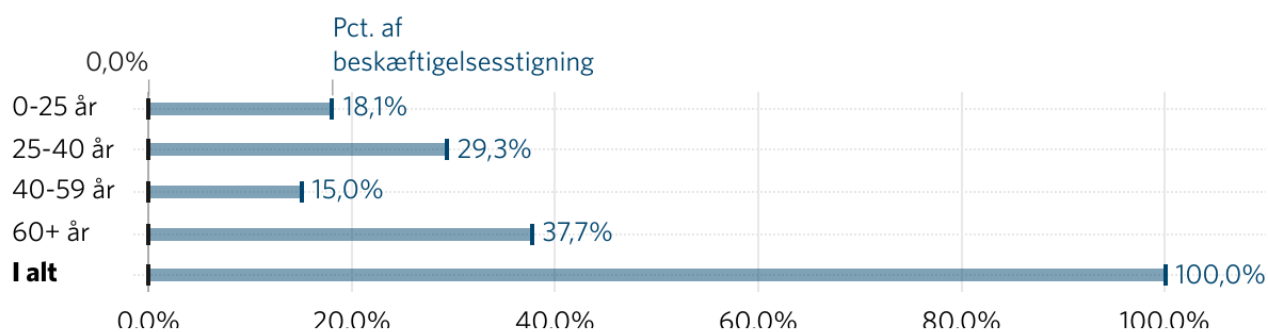
2013, hvor efterlønsalderen endnu ikke var steget. Seniorerne har dermed fået gavn af gode konjunkturer, som altså også har været en vigtig driver i deres stigende beskæftigelse.

FIGUR 5

Seniorer står for størstedelen af stigningen i beskæftigelse

Figuren viser stigningen i beskæftigelsen på 277.000 personer i perioden fra 2. kvartal 2013 til 2. kvartal 2021 fordelt på aldersgrupper andel af den samlede stigning.

Alder

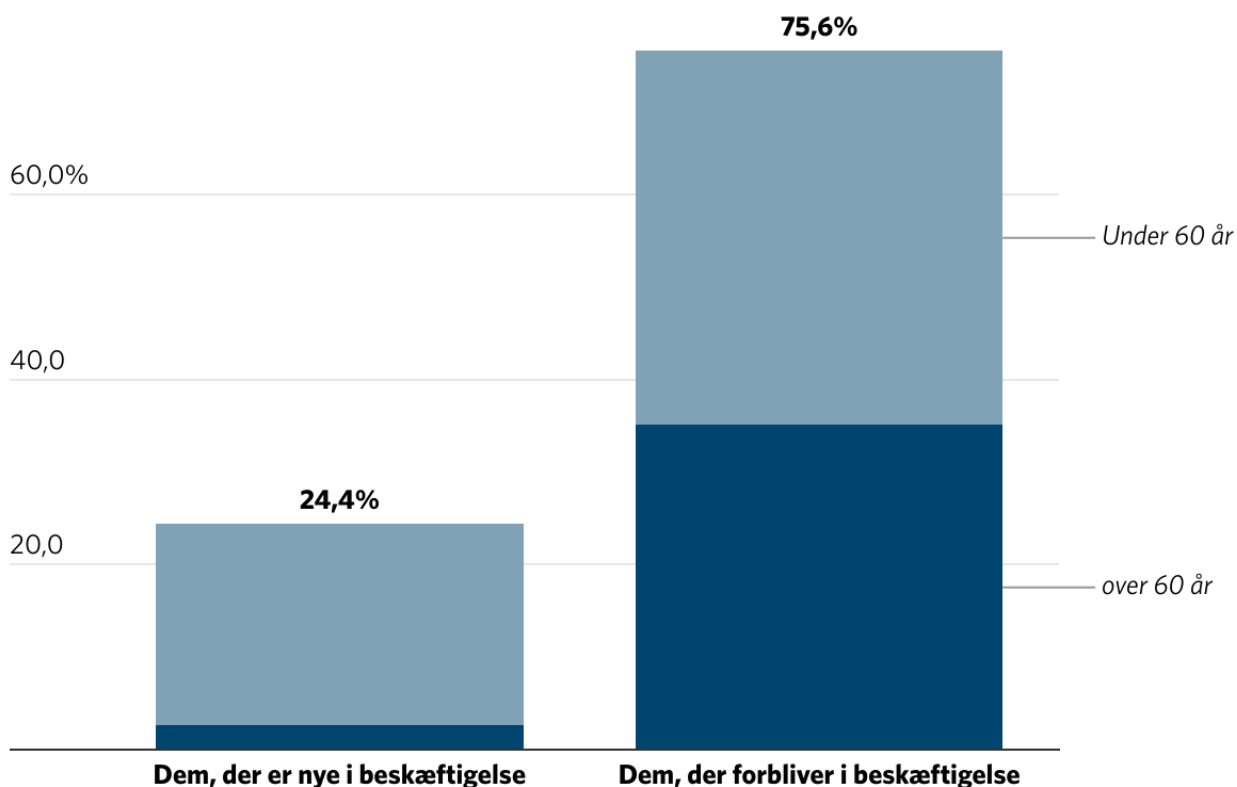
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Figur 6 viser den aldersfordelte beskæftigelsesfremgang fordelt på, om lønmodtagerne er nye på arbejdsmarkedet eller blevet længere i job. Det ses tydeligt, at beskæftigelsesfremgangen blandt seniorer er drevet af, at flere bliver på arbejdsmarkedet i længere tid. Faktisk kan en tredjedel af den samlede beskæftigelsesfremgang forklares ved +60-åriges stigende tilbøjelighed til at blive på arbejdsmarkedet.

FIGUR 6

Seniorer, der forbliver i job, udgør godt en tredjedel af fremgang i beskæftigelse

Figuren viser stigningen i beskæftigelsen på 277.000 personer i perioden fra 2. kvartal 2013 til 2. kvartal 2021 fordelt på undergrupperns andel af den samlede stigning.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Vigtig politisk opgave at fastholde flest muligt tæt på arbejdsmarkedet i en kommende krise

Beskæftigelsesudviklingen viser, at fremgangen er båret af især seniorer og indvandrere. En del af fremgangen blandt seniorer kan tilskrives stigende tilbagetrækningsalder i perioden. Vismændene konkluderede dog i 2021, at selve reformeffekterne ikke kan forklare hele stigningen i beskæftigelsen blandt seniorer. Denne er nemlig også drevet af de gode konjunkturer, ligesom andre faktorer har påvirket seniorernes beskæftigelse positivt.

At beskæftigelsen er steget så markant blandt lønmodtagere med udenlandsk oprindelse, kan delvist tilskrives den demografiske udvikling, hvor der især er sket en stigning i antallet af efterkommere i den arbejdsdygtige alder, men også her er de gode konjunkturer en vigtig del af forklaringen. Det har også betydet, at der er kommet flere - fra især Østeuropa - til Danmark for at arbejde. Fremgang på arbejdsmarkedet har øget efterspørgslen på arbejdskraft, og virksomhederne har i stigende grad ansat indvandrere. Det har betydet, at der nu er et rekordhøjt antal ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse. Det er meget positivt for integrationen og samfundsøkonomien, da denne gruppe gennem mange år har haft en relativt lav arbejdsmarkedstilknytning.

Derfor er det også vigtigt, at vi som samfund sikrer, at så mange som muligt forbliver på eller tæt på arbejdsmarkedet, når konjunkturerne vender, og beskæftigelsen igen falder. Vi ved, at det har en permanent positiv effekt på beskæftigelseschancerne, hvis personer fra kanten af arbejdsmarkedet har haft foden indenfor.² Alligevel bør vi sikre, at deres tid uden beskæftigelse bliver kortest mulig, hvis de skulle miste jobbet i en kommende lavkonjunktur. Det gør vi bl.a. gennem opkvalificering i perioden uden beskæftigelse. Det vil sikre, at de som mister jobbet, er bedst muligt rustet til at træde ind på arbejdsmarkedet, når virksomhederne igen øger efterspørgslen på arbejdskraft. Det er sundt fornuft for de ledige, for virksomhederne og for samfundsøkonomien.

Metode: Sådan har vi gjort

Vi har i denne analyse belyst bevægelser i beskæftigelsen fra 2009 til 2021, med fokus på årene efter 2013.

Beskæftigelsen er i denne analyse defineret ud fra Danmarks Statistiks register for beskæftigelse for lønmodtagere: BFL-registeret. Indgår en person i BFL-registeret, noteres de som værende i beskæftigelse. Beskæftigelsen observeres i 2.kvartal, for hvert år i analysen. Analysen begrænses yderligere til personer bosat i Danmark ultimo året.

Rykkene i beskæftigelse er opgjort således:

- Dem, der **forbliver** i beskæftigelse: man indgår i BFL-registeret i 2. kvartal i året og året før.
- Dem, der er **nye** i beskæftigelse: man indgår i BFL-registeret i 2. kvartal i året, men ikke året før.
- Dem, der har **forladt** beskæftigelse: man indgår ikke i BFL-registeret i 2. kvartal i året, men man gjorde året før.

Dem samlede beskæftigelse i året består nødvendigvis af dem, der er forblevet i beskæftigelse og dem der er nye i beskæftigelse, ift. året før.

Beskæftigelsesrykkene bliver herefter dekomponeret på DST's baggrundsvariable for herkomst og alder.

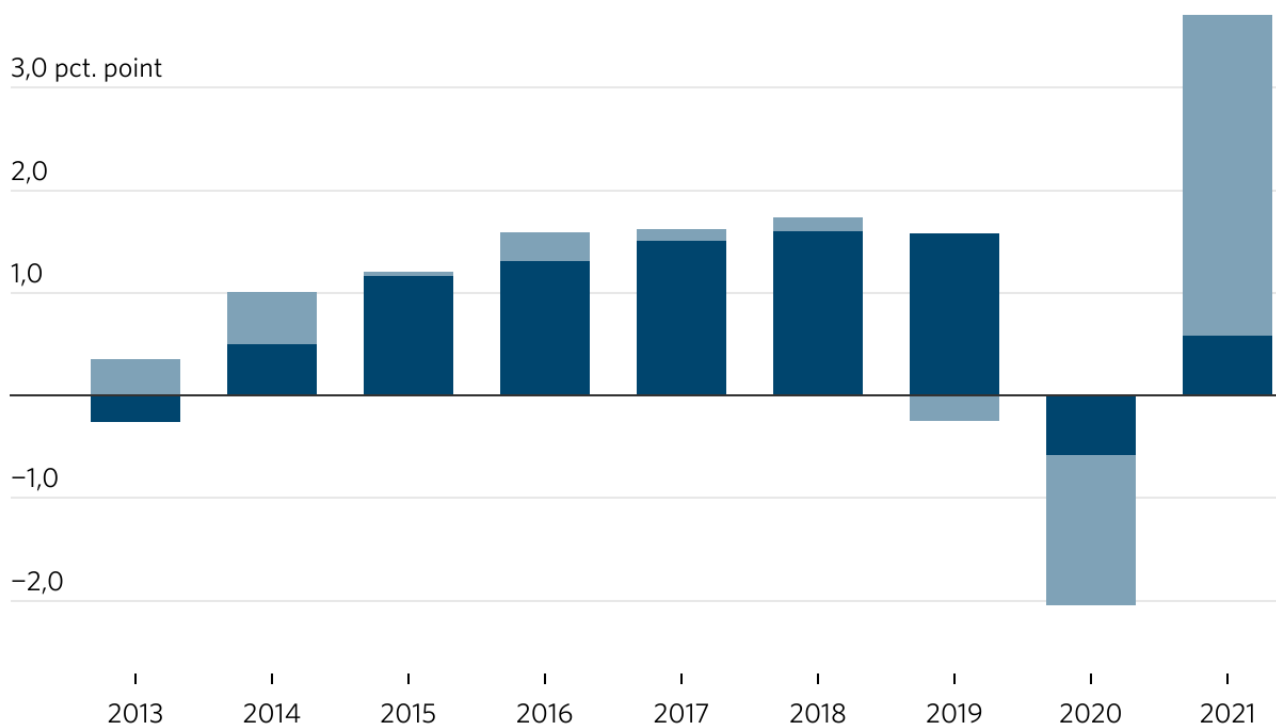
Bilag

I bilaget ses de årlige vækstbidrag til beskæftigelsesudviklingen fra hhv. nye i beskæftigelse og personer, der bliver længere. Dette er yderligere opdelt på herkomst og alder.

Øget beskæftigelse drevet af flere, der forbliver i arbejde

Figuren viser væksten i lønmodtagerbeskæftigelsen fra 2013 til 2021, opdelt på vækstbidrag i procentpoint fra dem, der forbliver i beskæftigelse og de nye i arbejde.

■ Dem, der forbliver i beskæftigelse ■ Dem, der er nye i beskæftigelse

Anm.: Lønmodtagerbeskæftigelsen er målt pr. 2 kvartal i året.

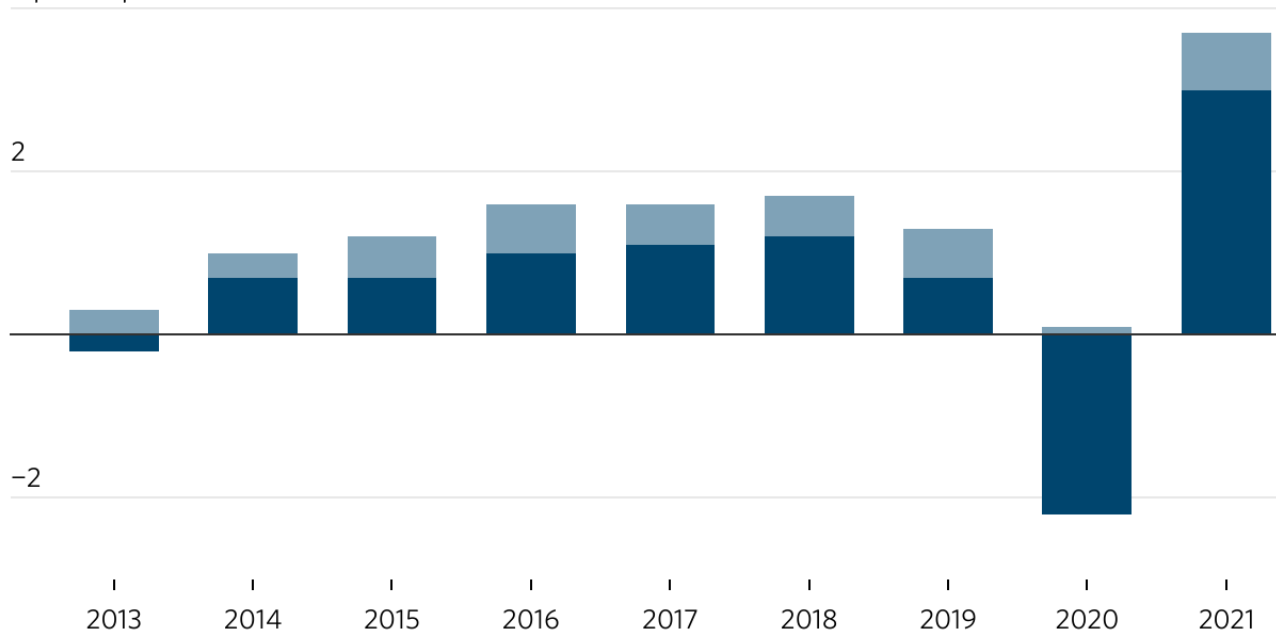
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Flere over 60 år i arbejde giver markant bidrag til væksten i beskæftigelsen

Figuren viser vækstbidrag i procentpoint til lønmodtagerbeskæftigelsen fordelt på, hvorvidt man er over eller under 60 år.

■ Under 60 år ■ Over 60 år

4 procentpoint

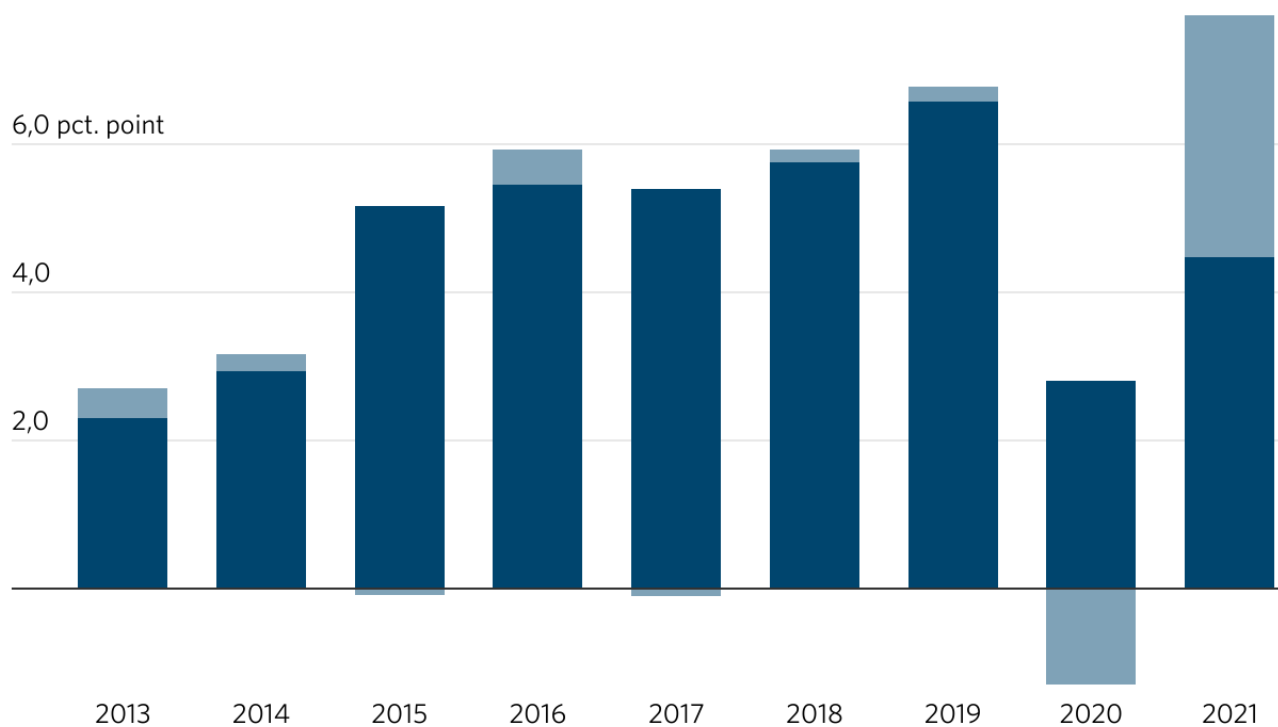
Anm.: Lønmodtagerbeskæftigelsen er opgjort pr. 2. kvartal i året.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Flere seniorer i beskæftigelse drives af flere, der forbliver i job

Figuren viser den årlige vækst i antallet af seniorer (60+ år) i beskæftigelse fra 2013 til 2021 opdelt på vækstbidrag i procentpoint ud fra, hvorvidt flere er forblevet i beskæftigelse, eller om der er kommet flere nye.

■ Dem, der forbliver i beskæftigelse ■ Dem, der er nye i beskæftigelse

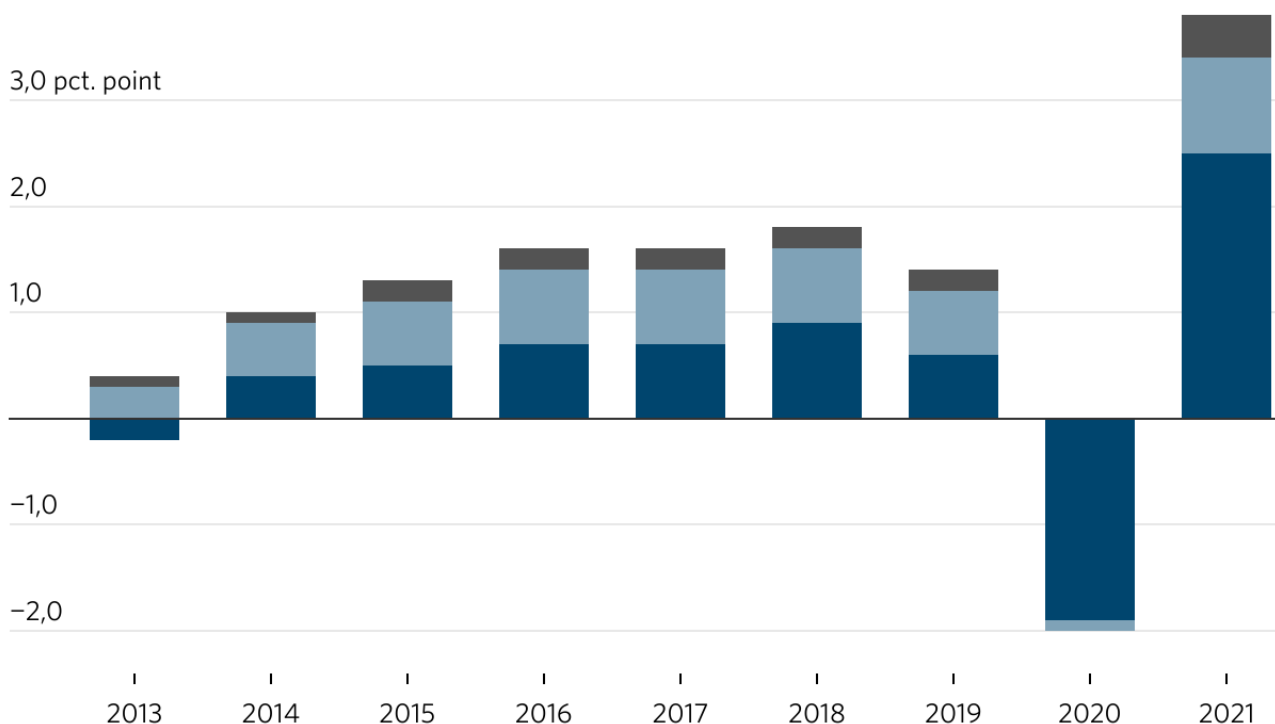

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Indvandrere og efterkommere øger beskæftigelsen

Figuren viser væksten i lønmodtagerbeskæftigelsen fra 2013 til 2021 opdelt på vækstbidrag i procentpoint fra personer med forskellig herkomst.

■ Dansk herkomst ■ Indvandrere ■ Efterkommere

Anm.: Lønmodtagerbeskæftigelsen er målt pr. 2 kvartal i året.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

1 Dansk Økonomi, forår 2021 | DØRS (dors.dk)

2 www.ae.dk/analyse/2022-12-arbejdsudbuddet-er-sandsynligvis-hoejere-end-politikerne-tror